

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Occupatio animae Jesu Christo crvcifixo devotae.

Leroy, François

Pragae, 1666

Caput XIII. Nonnulla alia, quibus pium animi nostri studium in Christum patientem contestemur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47123)

suo ore concelebrant, ac mortificationem eius in suo circumferant corpore. Addit: Christi lilia sunt specialiter sacrae Virgines, quarum est splendida & immaculata virginitas. Hæc Ambrosius.

Concludant hunc locum verba S. Bernardi loco laudato, ita ad IESUM suspirantis: O dulcissime & amantissime IESU, Agne immaculate, candide per innocentiam, rubicunde per sanguinem passionis: quàm iucundum cogitare, quàm salubre loqui de te! Tu enim de te loquentibus præfens, mentem dulciter accendis, informas verba, & omnium in te loquentium trahis affectus, curruntque in odorem unguentorum tuorum. Et post pauca: Vidésne igitur, quorsum tendant verba charitatis & passionis? Sic tibi.

CAPUT XIII.

Nonnulla alia, quibus pium animi nostri studium in Christum patientem contestemur.

§. I.

Alicui Christi crucifixi, aut Matris dolentis, sodalitas adscribi.

VARIE sunt tum Romæ, tum alibi gentium, societates aut phratræ IESU crucifixo aut passo specialiter dicatæ: quarum id institutum ac munus est, non modò Christi passionem peculiari cultu prosequi, flagellis etiam aut alijs voluntarijs afflictionibus eo respectu susceptis, verùm etiam in alios mortales, sive in vita sive in morte auxiliij & opis indigos, misericordiam ac pietatem variè extendere. Quo in genere, non successum modò qui sperabatur, sed nomen etiam ac celebritatem jam obtinet, Christi agonizantis ac mortui, ad morientium solatium, & vivorum utilitatem, in Collegio Societatis IESU Græcensi, haud pridem coalita So-

dalitas; cujus bonâ famâ excitus Ferdinandus III. Imperator, unâ cum filio item Ferdinando Bohemiæ Rege, augustum nomen suum ei obtulit; & Leopoldus Guilielmus Cæsaris frater, eidem inferibi, ejusque meritorum fieri particeps expetiit, literis vel ex ipso Belgio eâ gratiâ scriptis.

Præter has olim florere, & etiamnum florent sociis pluribus, Sodalitates aliæ sub Matris dolorum, seu (ut vulgò loquimur) B. Virginis Dolorosæ cultu ac patrocinio erectæ. Inter quas olim celeberrima fuit apud Belgas, septem Dolorum B. MARIE Fraternitas; auctore Philippo Austriaco Belgarum Principe, eo qui postea Hispaniarum Regna Austriacæ genti felici connubio adjunxit. Is etenim Princeps, vix dum ephebus ac pæne puer, cum ditionem suam varijs tumultibus agitatam turbatamque videret, Dei Matris tutelam speciali cultu sibi demerendam existimavit, eamque quam dixi, MARIE Dolorosæ Sodalitatem, Mechliniæ primùm, ubi tunc degebat, ac postea Bruxellis, felice consilio instituit; quæ brevi tempore per Vrbes alias propagata, & deinceps inde virorum Principum adscriptione, nobilitata, multis quoque de cælo donis ac prodigijs comprobata est. Vti videre licet in eo tractatu quem de ejus Fraternitatis ortu atque progressu edidit Georgius Colvenarius Duacensis Doctor & Cancellarius. Itemque apud Augustinum Wichmans in sua Brabantia Mariana: ubi addit; eandem anno 1626. Illustrissimi Archiepiscopi studio, Mechliniæ instauratam; eo successu atque ardore pietatis, ut cernere sit innumeros, religiosas Matris dolentis Stationes, cælo etiam brumali, ac nocte perfrigidâ, vel detractis pedum integumentis obire, vel etiam nudatis genibus flexisque poplitibus obrepere.

Atque ut alias in præsens omittam, florentissima est hodie Pofonij in Hungaria, Virginis Filium de cruce detractum sinu complexæ Congregatio: cujus nimirum cohabitatio

l. 2. c. 64.

bitu Statua, ibidem in Ecclesia majore, ingenti mortalium undique affluentium concursu colitur, & multis in dies singulos divinis beneficijs ac miraculis inclarescit.

Neque omittenda videtur hoc loco, cujusdam è nostris Patribus (qui anno Domini 1653. Ossunæ in Hispania obiit) in Virginis Matris solitudine recolenda (sive, eâ ejus moestitiâ quâ triduum mortis filij sui, velut desolata & omni desstituta solatio traduxit) pia ac solers industria. Qui nempe in templo Societatis nostræ, Beatæ Virgini aram cum Statua eo titulo erexit, eamque religionem festivâ celebritate, Indulgentijs, aliisque artibus exornare, augere, ac propagare instituit.

Ad aliquod igitur ejusmodi, seu passionis Filij, seu Matris compatiens Sodalitium, pro sua adversus Christi passionem reverentia (addo, & pro loci aliorumque adjunctorum opportunitate) adjungi poterit cliens atque amator Crucifixi. Nam & Matris dolores omnino specialem ad Nati tormenta respectum habent; & ipsi Christo jucundissimum est, acerbos Matris suæ luctus crebrò recogitari, & piâ quadam condolentiâ celebrari: uti postea demonstrabitur.

§. 2.

Crucis effigiem, & nominis IESU figuram, ubi occurrerit, aliquâ pietatis significatione venerari.

Crucem in trivjs aliisque locis publicè prostantem signo aliquo venerationis prosequi, Christiani officij nonnulla pars est; & apud plerosque recepti moris esse videtur. Addimus modò, non tantùm crucis aut Crucifixi effigiem, ubi occurrerit, piè salutandam ac venerandam, sed etiam nominis IESU figuram, uti passim vel auro aut coloribus expressa, vel marmori aut saxi insculpta ad venerationem proponitur, simili officio prosequendam.

Hæc

Hæc enim etiam (si attendimus) monumentum quoddam est passionis Christi: sive quod in ea in modum crucis effectus apex, aut etiam infernè adjecti clavi, ejusdem passionis memoriam intuentium sensibus ingerunt: sive quod vel ipsa salutaris nominis significatio (etsi occultiori ratione) Salvatoris cruciatuum nos admonet; quippe qui non nisi per passionem & mortem, tanti nominis vim ac dignitatem, aut promeruerit aut præstiterit; eoque nomine sibi imposito, ipsam quoque pro nobis moriendi legem atque obligationem unà sibi imponi senserit.

Atque ad eandem vim atque energiam in JESU inclusam nomine exactiùs explicandam, congruà ratione dicemus, hæc quæ memoravi passionis Christi symbola; jam passim adjici solere.

Sanè sacrosancto Jesu nomini, apicis loco, crucem superimponendi, vetustior paulò & ab aliquot sæculis recepta consuetudo est: ex eo fortassis primùm exorta; quòd ad id temporis nomen illud Gothicis literis exarari soleret, ita ut medium elementum esset aspirationis litera, superiori ejus literæ parte, ex Gothica pingendi ratione, ab alijs literis paulùm extante, & in altum surrecta; cujus rei plurimò hodièque supersunt exempla. Ferturque hac ipsà literarum formà descriptum fuisse id JESU nomen, quod autò pictum & aureis radijs incinctum (re id temporis novà & insolitâ, sed in usum deinceps passim receptâ) adorandum populis proponebatur. S. Bernardinus Senensis: uti nos quoque in vetustis quibusdâ ejus Sancti iconibus observavimus.

Cùm autem nomini ita descripto, virgula aliqua supernè, veluti compendij nota, de more adjiceretur; fiebat, ut eâ virgulâ in extantem illam medij elementi portionem incidente, eamque ex transverso secante, crux non obscure representaretur. Quem usum postea, etiam cùm conventis, seu Romanis, literis nomen JESU pingendi mos in-

*Præloq. ad
Martyr.
Francisc.*

luit, retineri placuerit; cruce, etiam distinctius expressâ, & ex medio elemento (sive id Latina aspiratio est, ex vulgi sensu; sive, ex doctiorum sententiâ, ea vocalis, quæ in Jesu nomine Græcè scripto secundum locum obtinet) evidentiùs prominente.

Aldus Manutius: sensor apud Nigr.

Cui suspitioni favere videtur Julius Nigronus noster, dum nomini JESU docet præponi crucem, pro apice seu nota compendij: quam tamen observat non semper fuisse in nomine S. Bernardini.

In reg. com. p. 3. lit. n. 55.

Quod porrò ad clavos postea adjectos attinet; tradit idem autor, S. Ignatium P. N. eidem nomini (quod nempe suæ familiæ tanquam insigne esse voluit) subjecisse tres clavos Dominicæ passionis. Sive id fecerit ad expressiorem Christi cruciatuum repræsentationem; sive ut id esset religiosæ vitæ ac mortificationis symbolum; atque, ut intelligeremus, inquit Nigronus, militantibus nobis sub illo vexillo, ferendam esse crucem mortificationis, & perpetiendos clavos laborum & dolorum pro Christo, usque ad vulnera, sanguinis effusionem, & mortem. Cùm & alioqui per eosdem clavos aptè significentur tria illa vota, quæ Religiosi statûs quasi substantiam constituunt; ut ampliùs infra, aliâ occasione declarabitur.

Igitur plurium Sanctorum exemplo (& nominatim Juliani Anachorætæ, qui, id attestante Beato Ephrem in ejus vita, nomen hoc ubicunque reperiebat, lacrymis aspergebat & quasi obliterabat) usitatam illam nominis JESU figuram pio animi sensu cultûque congruo prosequamur; neque eam utcumque, velut Salvatoris & salutis insigne, aspicimus, verùm etiam ut mortis Christi monumentum & velut quandam cruciatuum ejus imaginem deveneremur atque osculemur.

§. 3.

*Pro amore Christi crucifixi, aut passionis eius reverentia,
quicumque petenti, non facile denegare.*

St. c. 1. Sanctum Franciscum refert S. Bonaventura, cum quadam die pauperem pro Dei amore stipem petentem, præter consuetudinem repulisset, repente eo facto commotum, non modò eidem revocato misericordiam largè impertivisse, sed etiam Deo ex eo die promississe, nemini se unquam ejus nomine petenti, elemosynam negaturum. Verùm id virtutis non cujusvis est; nec scio an satis congruat communi hominum imbecillitati, in ea præsertim frequentia inopum, interposito Dei nomine flagitantium.

Mitius & tolerabilius est, quòd hîc ascetæ nostro proponimus: nimirum ut eorum saltem, qui appellatâ passione Domini, aut Christi crucifixi nomine, quidpiam exposcunt, specialem rationem habeat, eoque nomine propensius eorum misereatur, nec facilè quicumque (quod ei quidem concedere promptum sit) denegare consuescat.

Id quippe studium, & ad non vulgarem adversus passionem Christi reverentiam contestandam, & ad nostrum etiam in Crucifixum amorem alendum atque exaugendum, & ad ipsum denique benignissimum Redemptorem eo obsequio singulariter demerendum, non medio critere valiturum esse. Qui utique sibi specialius impensum reputabit, quidquid eâ quam dixi contemplatione, in membra sua opis egena, benignitatis collatum fuerit.

Neque verò id quod nunc agimus, de stipis tantum, reive ejusmodi impensa, velim intelligi; verùm de quacunque sive corporali sive spiritali misericordia impertienda, cum eam contingeret, Christi patientis interposito nomine, efflagitari. Nominatim autem (quod, uti cæteris difficilius, ita acceptissimum divino cordi misericordiz genuis

nus est) de atroci quoque offensione remittenda, parcendoque hosti, quem etiam in potestate habeas; ejus nimirum intuitu, qui cum adhuc inimici essemus non utcunque ignovit, sed ut iratum nobis placaret Patrem, vitam ipse suam omnemque sanguinem profudit.

Est enim hoc Christo, Paci nostræ, jucundissimum sanè Sacrificium: si in ipso ardore ultionis, ad allegatam, aut sponte suâ animo recurrentem, passionis Domini memoriam, conceptum jam furorem comprimam, & unâ cum armis, vindictæ ponas cupiditatem, ipsamque dulcem animo furenti, ulciscendi libidinem, velut victimam Crucifixo immoles. Qui proinde fertur, quàm sibi id foret complacitum, non uno documento declarasse.

Notum est quod S. Joanni Gualberto contigit: qui, cum inimico pepercisset, in crucis modum conformatis ^{Vit. c. 12} manibus, per Crucifixo amorem veniam poscenti, ⁸² moxque templum ingressus, ante Crucifixo imaginem, provolutus genibus precaretur, vidit Christi in cruce pendentis caput, ad se inclinari, quasi ipsi gratias ageret, quod pro passionis suæ reverentiâ, eo in articulo hosti capitali pepercisset. Quod ipsum aliàs, nec semel, alijs contigisse; tum apud S. Petrum Damiani, tum apud Thomam Cantipratanum, ^{Spee. Ex-empl. d. I. Cantipr. l. 2. c. 18.} reperies.

Quò mihi subeat non ex vano fortassis conjectare: eum qui ejusmodi aliquo præclaro facinore singularem addidit à Jesu crucifixo gratiam inierit, in æternum periturum non esse: ut hoc etiam sensu valere possit in rem præsentem, quod in causâ simili Davidi spondebat prudentissima Abigail: *Erit anima Domini mei custodita quasi in fasciculo viventium*, (hoc est, in fasciculo, sive numero prædestinatorum, inquit Vgo Cardinalis) *apud Dominum Deum tuum*; aut quod sibi apprecabatur David, cum manum a Saule inimico suo abstinuisset: *Sicut magnificata est anima (seu vita)* ^{1. Reg. 29.} ^{Ibid. c. 26.}

B b

111

tua hodie in oculis meis: sic magnificetur anima mea (hoc est, magna & pretiosa habeatur) in oculis Domini, & liberet me de omni angustia: præsertim autem de angustia sempiterna.

*De Reg.
Lusit.*

Hoc denique loco commemorabile est Joannis II. Lusitaniae Regis exemplum: qui (ut testatur Vasconcellus noster) secreto se voto obstrinxerat; nihil se peteretur. Inquam quod interpositis Christi vulneribus peteretur. Itaque tum in alios aliàs, eà causâ beneficus extitit; tum mulieri, die Parasceves, marito capitis damnato, per Christi mortem ac vulnera vitam oranti, veniam liberaliter indulfit.

CAPUT XIV.

Diem sextam cujusque hebdomadæ, uti Christi passioni dicatam, cultu proprio celebrari oportere.

§. I.

Rationes seu artes nonnullæ, ad eam diem peculiariter celebrandam, accommodatæ.

Dies sexta cujusque hebdomadæ, tum ipsâ temporis ratione (quod eâ die Salvator noster crucem ac mortem nostrâ causâ subijt) tum vetustissimo Ecclesiæ instituto, usque fidelium, commemorationi Dominicæ passionis specialiter consecrata, non est absque aliqua ejusdem passionis memoria, aut cultu proprio, transmittenda.

Eâ gratiâ potes in primis, eâ saltem die, matutinis horis piæ cruciatuum Salvatoris commentationi partem aliquam temporis tribuere, aut aliquid de ejus argumenti libello legere; quo patientis Christi recordationem in te excuscites, atque inde conceptum dolorem compunctionisq; sensum, in reliquum diem retineas.

Speci-